

Spaar de moedervis

TEKST EN FOTOGRAFIE Cees van Kempen

Het is een snikhete dag, dik in de veertig graden. Twee weldoorvoede, blanke sportvissers glijden in hun bootje ergens door het Nijlbassin. Op zoek naar een reuzennijlbaars. Een van die twee vissers ben ik. Samen met mijn maat ben ik afgereisd om te kamperen in de bush. Aanschuiven bij lokale stammen. Koken met rivierwater, leven in de natuur en van de rivier. En dus staat er ook vis op het menu.

Tijdens sommige trips is dat een probleem. Ik kan me herinneren dat we twee weken langs de waterkant zaten en niets vingen. Maar deze trip is anders. Al na een minuut vissen knalt de eerste nijlbaars op mijn oranje kunstvis. Zoiets moois had ie nog nooit voorbij zien zwemmen, daar moest maar eens flink in worden gehapt. Pech voor de nijlbaars. Het is een mooie vis. Mooi in de zin van 'past precies in de pan'. En dan blijft er ook nog iets over om vrienden te maken in het dorpje.

Een half uur later is mijn maat Wim aan de beurt. Zijn hengel gaat nog veel krommer en even later ligt er een nog veel grotere nijlbaars in de boot. Kiloetje of veertig. Twee blijde mannen. Overwinnaars. Oerdriften bevredigd. We hoeven er niet lang over na te denken. Deze is te groot om op te offeren. Te veel de sportvis om te koesteren. Hij mag weer terug. Op de oever staan wat jochies van een jaar of tien. Ze hebben het hele ritueel gadeslagen en

barsten vol ongeloof in lachen uit als ze zien wat we doen. "Ze laten die vis weer zwemmen, die sukkels", roept er een.

Dromenland

De dagen erna zijn een sportvissersdroom. De ene nijlbaars na de andere vergist zich in ons aas. Mooie vissen voor op het vuur en om te delen. En giganten om weer terug te zetten. Reuzen van vijftig, zeventig en zelfs meer dan tachtig kilo. We leven in dromenland.

De lokale bevolking is blij met de paar kleinere vissen die we meebrengen. Zeer welkom in deze periode. Het is de droge tijd. Al veel te lang, want de voorgaande regentijd hield ook niet over. De oogst van de maisakkertjes was slecht, de bananen groeien niet goed en de mango's willen maar niet rijp worden. Kortom, de magen knorren. Een nijlbaars, formaat grote snoekbaars, is een stevige eiwitbron voor een flinke familie. En aan eiwitten schort

We verkondigen dat de grote nijlbaarzen de moeders van de rivier zijn.

het hier structureel. Vroeger werd hier nog flink krokodil gegeten. Maar die zijn bijna op. Antilopen? Op. Nijlpaarden? Ook allemaal op.

Predikanten

Het is de lokale bevolking natuurlijk niet ontgaan dat we alle grote vissen weer laten zwemmen. We verkondigen dat de grote nijlbaarzen de moeders van de rivier zijn. De vissen die de meeste eieren produceren. De vissen die er voor zorgen dat er altijd weer nieuwe vis zal zijn. Wat wij doen is hun toekomst bewaren. Als ware predikanten praten we op ze in. We krijgen gehoor. Sommigen verspreiden zelfs het woord.

Op een van de laatste visdagen gaat het fout. We hebben al twee nijlbaarzen weer laten gaan. Niemand heeft gezien dat we ze vingen, dus we hoeven ook niemand te overtuigen. Maar nu staat mijn hengel weer krom als een hoepel en staan er in de verte wat jonge mannen op de oever mee te drillen. Grote vis hier, knorrige magen daar. We zijn wat verder van ons basiskamp verwijderd en deze mannen hebben onze goedbedoelde spaar-de-vispreken wellicht nog niet gehoord.

Ik besluit dat ik langs de oever nog maar eens op de foto moet met deze trofee. Het onverzadigbare jochie in me is bang dat de herinnering aan deze trip anders te snel zal vervagen. In mijn ooghoeken zie ik de groep mannen in versnelde pas naar ons toe komen. Geen probleem denk ik, ze zijn nog ver genoeg. Snel klikken met de camera, Wim. Vis met een duw het water in. Net te laat jongens. Jammer dan.

Ja jammer dan voor ons en de vis. Een speer vliegt door de lucht en landt precies in de rug van de nijlbaars, die net wat te hoog in het water wegzwemt. De eigenaar van

de speer springt erachter aan. Ik ook. Hij grijpt de vis. Ik ruk de speer uit de rug van de vis en vervolgens de vis uit zijn handen. De speerwond stelt niets voor. Oppervlakkig in het vlees. Half afgeketst op de schubben. Ik houd de vis beschermend vast, net zo lang tot hij weer vol op krachten is. Ondertussen bekvechten Wim en ik met de mannen. Een mix van onze spaar-de-moedervis-preek, blijf-van-mijn-nijlbaars af gebaren en sodemieter-op-idiot kreten van onze kant. In ruil krijgen we agressieve verwensingen naar ons hoofd. Hier kan het hele dorp van eten man! Hoezo jouw vis, dat is onze vis? Wij winnen. De vis herstelt, geeft een flinke klap met zijn staart en schiet de diepte in.

Pas 's avonds aan het kampvuur ebt de adrenaline weg en stellen we ons de onvermijdelijke vraag: Wie zijn er hier nu eigenlijk gek? Zij of wij? **V**

De kleinere vissen die we meebrengen zijn een welkome eiwitbron.